

APATIN és VIDEKE

KÖZGAZDASÁGI, MŰVELŐDÉSI és TÁRSADALMI HETIKÖZLÖNY.

Apatin und Umgebung

Wochenblatt für Volkswirtschaft, Cultur- und sociale Interessen.

Előfizetési árak: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Megjelenik minden szombaton.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

Szerkesztő — Redakteur: Bászler István. Apatin, tem-
plomutca 1138 a hová a lapnak szóló pénzküldemények
és kéziratok küldendők. — Apatin, Kirchengasse 1138
wohin alle Manuskripte und Gelder zu senden sind

Pränumerationspreise: ganzjährig 4 fl, halbjährig 2 fl,
vierteljährig 1 fl.
Erscheint jeden Samstag.
Manuskripte werden nicht zurückgestellt.

Gyakoroljunk jót.

A jótettek gyakorlása minden időben, minden népnél s a társadalom minden rétegében méltányos elismerésben részesült. Ezen erkölcsi elismerés volt mindenkor a jótettek gyakorlásának igazi mozgató ereje, ez ösztönözte a társadalomnak morálisán érett részét uemes törekvésében, adott erőt az akadályok legyőzésére és így a jótettek gyakorlására.

Természetesen az emberiség azon osztályhoz, melyet ezen úton az ideális eszmék tiszta varázsereje vezet, mindig csatlakozik egypár parazita, a kiket nem a jótettek iránti tiszta szeretet, nem azon nemes szenvedély vezet, hogy felebarátainkkal jót téve ezek szenvedéseit enyhítsék, hanem hiú tetszelges, feltűnési vágy, dicsekvés vezet, sőt tallálkoznak olyanok is, kiket egyenesen anyagi érdekek vezetnek, nem nagy épülésére a nagy közönségnek. Az ilyen egyénekekkel azonban már eleve le kell számolni, mielőtt működésükkel anyagi vagy erkölcsi kárt tehetek volna azok működésében, kiket valódi, haszonlesés nélküli buzgóság vezet.

A szegény, szűkölködő, éhező embertársaink figyelme ritkán irányul egyedül azon szükség nyomasztó voltára, melyet önmagunknak el kell tűrni, ebbe a szegény osztály valamiképp csak beletörödnék, s ha nem látna embertársainak nagy részét dúslakodni a többi javakban, észre se venné saját nyomorúságát. Legtöbbnyire az egyes társadalmi osztályok jólétének túlságos fitogtatása ébreszti fel benne a szegénység,

a nyomor, a szükség érzetét, s ezen irányban öntudatra ébreszti ezen osztályt.

Másrészt mai nap már a legszegényebb néposztály is oly iskolai képzésben részesül, hogy képesek azon különbséget felfogni és megítélni, mely saját és más gazdag egyének anyagi viszonyai között van, másrészt mai nap, a mikor oly féltudósok és tudólékos egyének mindinkább szaporodnak, kik a már amúgy is szegény nép filléreire spekulálva, azt izgatja a gazdagabb néposztály ellen.

Mindezekkel szemben csakis azzal lehet sikeresen védekezni, ha a szegényebb néposztály nyomorának enyhítését maga a társadalomnak vagyonos osztálya veszi kezébe.

A nép nyomorának enyhítése a társadalom mindazon tagjainak kötelességét képezi, a kik erre részint anyagi helyzetöknél, részint humános gondolkodások, részint morális tökéletességöknél fogva hivatva vannak.

Nem szükségszerű következmény, hogy minden jómódu ember egyszersmind önző is legyen; mert első sorban eltűnhet a jómód, bekopogtathat a szegénység és fordult a kocka; ilyenkor mily jól esnék egy kis segítség, de ha valaki jómódjában nem segélyezte a nyomort, most annál kevésbé érdemli meg, hogy őt segélyezzék.

Jótéteményt gyakorolni szép nemes és lélekemelő mindkét nemre nézve, de első sorban hivatva vannak erre a társadalomnak művelt hölgyei.

Valljuk be őszintén, hogy a művelt külföldön a jótékonyági intézeteknek se szere se száma.

Nálunk ezen irányban még csak a kezdet kezdeténél vagyunk. Ez azonban senkit se tartóztasson vissza attól, hogy az arra hivatott személyiségek vegyék kezeikbe a helybeli jótékonyág kezdeményezését és az ezen irányú működést jobb irányban fejleszszék.

A jótékonyág egy neme sem gyakorolható sikeresen egyes személy utján elszigetelve, azért ezen szent, nemes és emberbaráti célból egyesülni kell; mert csakis tömören, együttesen vihető ki a cél.

Ezért mindenekelőtt e célból egyleteket kellene alkotni, vagy a most fennálló egyletek figyelmét kellene ezen irányba tereíteni, hogy hivatásuk nemesedjen.

Községünk nemesen érző hölgyei ezen irányban a legtöbbet tehetnék, hiszen a lelkileg művelt hölgyeknek már pusztán ohajtása is parancsként hatna minden férfire annál is inkább, ha ilyen humánus célból kellene engedelmeskedni.

Minden újításnak kezdete nehéz, úgy ezen kezdeményezés sem volna ment minden fáradságtól, de bőven kárpótolná a szent cél, melynek érdekében történe a fáradozás.

Művelt hölgyeink előtt új tér nyílnék meg, a melyen szabad folyást engedhetnének nemes, fenkölt működésüknek, hol nemes ambíciójuk bőven volna értékesíthető.

Iparkodnunk kellene ezen az úton is hasznalóvá lenni a külföld művelt társadalmához, mindenben követni kellene a külföld e nemű példáit.

Ha a társadalom ezen irányban megtenné az első lépést, bizton számít-

hatna mindennemű hatóság biztos támogatására.

Vegye tehát egyik, erre hivatott művelt gondolkodású höly kezébe a helyi jótékonyági intézmények kezdeményezését, s bizton számíthat bő sikerre, és e mellett a szegények forró hálájára

. . . . s.

Tun wir Gutes.

Die Wohltätigkeit fand zur jeder Zeit, bei allen Völkern, bei jeder Klasse der Gesellschaft die ihr gebührende Anerkennung. Diese Anerkennung war immer die wahre Triebfeder zur Ausübung von Wohlthaten, diese eiferte den sittlich reifen Teil der Gesellschaft an in seinem edlen Streben, diese gab ihm Kraft zur Befiegung der Hindernisse, und so zur Ausübung von Wohlthaten.

Natürlich schließen sich diesem Teile der Menschheit, welcher auf seinem Wege durch die Zauberkräft des Reim-Idealen geführt wird, immer einige Parasiten an, welche nicht durch die reine Liebe zur Wohltätigkeit, nicht durch die edle Leidenschaft geführt werden, die Leiden ihrer Mitmenschen durch Wohlthaten zu lindern, sondern durch eitle Gefallsucht, durch Prahl-sucht und die Sucht Aufsehen zu erregen. Ja es gibt auch Solche, welche direkt aus eigennütigen Interessen Gutes tun, zu nicht geringem Uergernisse der Bessergesinnten.

Mit solchen Menschen nun muß man schon früher abrechnen, bevor sie durch ihre Tätigkeit materiellen oder moralischen Schaden jenen verursachen, welche mit wahren, uneigennütigen Eifer Gutes zu tun bestrebt sind.

Die Aufmerksamkeit unserer armen, entbehrenden, hungernden Mitmenschen richtet sich nicht bloß auf die Schwere der Not und Entbehrung, welche sie zu tragen haben; in diesem Zustand würden sie sich leicht hineinfinden; und wenn sie nicht den Überfluß, das Wohlleben eines Teiles ihrer Mitmenschen sehen würden, wäre ihnen ihre eigene drückende Lage vielleicht kaum bewußt. Meistens erregt ihren Neid das übermäßige Zurschauftragen des Reichtumes einzelner Menschen und Klassen, und bringt sie hiedurch zu stärkerem Bewußtsein ihrer Not, ihres Elendes.

Andererseits wird heutzutage auch die ärmste Volksklasse einer solchen Schulbildung teilhaftig, daß sie befähigt ist, jenen großen Unterschied besser wahrzunehmen, welcher zwischen den vortheilhaften materiellen Verhältnissen der Wohlhabenden und ihrer eigenen Lage besteht.

Ferner gibt es heutzutage genug solche Halbgebildete und Vielwiffer, welche — auf die sauer verdienten Kreuzer der Armen spekulierend — dieselben gegen die Reicheren aufhezen.

Gegen diese Einflüsse nun besteht die erfolgreichste Verteidigung einzig und allein darin, daß die Linderung des Volkseleudes

eben die wohlhabendere Klasse der Gesellschaft in die Hand nimmt; denn dies ist Pflicht aller Jener, welche durch ihre vortheilhaftere materielle Lage, durch ihre humane Denkungsart, und durch ihre vollkommener moralische Bildung hiezu berufen sind.

Es ist keine natürliche Folge, daß jeder wohlhabende Mensch zugleich auch selbstsüchtig sei; denn der Wohlstand kann verschwinden, die Armut kann ihren Einzug halten, und dann — wie gut käme dann eine kleine Hilfe; wenn nun aber jemand in seinem Wohlstande, in seinem Reichtume die Armen nicht kannte, die Not nicht lindern half, — kann ein Solcher mit Recht beanspruchen, oder auch nur hoffen, daß man ihm helfen werde?

Wohltätigkeit zu üben ist für beide Geschlechter edel, herzerhebend; in erster Reihe jedoch sind hiezu die gebildeten Frauen berufen.

Die Wohltätigkeits-Vereine sind in den gebildeten Auslande Legionen; bei uns sind wir aber in dieser Beziehung erst bei dem Anfange des Anfanges. Dies möge jedoch niemand davon abhalten, die Initiative hiezu zu ergreifen; im Gegenteile! Die hiezu berufenen Personen mögen das Wohltätigkeitswesen unserer Gemeinde je eher in die Hand nehmen, und diese Tätigkeit einer heilsamen Entwicklung und Verbreitung entgegenführen.

Kein Zweig der Wohltätigkeit kann von einer einzelnen Person mit Erfolg geübt werden. Deshalb ist es unumgänglich

Az Apatin és vidéke tánczája.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti: Radó Antal.

Kiadja: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)

A magyar irodalom újabb alakulásában számos oly tényező működött közre, melyek nagyban kedveztek megerősödésének, fölvirulásának. A nemzetiségünk megszilárdításáért folyt kemény küzdelmek mintha szünnének, nyelvünk lassan-lassan megtisztult idegenszerűségeitől, tudományunk parlag terei megnépesedtek és olvasóközönségünk száma óriásilag megnövekedett. Fialtal irodalmunk más nemzetekhez mérten példátlan arányokban halad előre. Hisz alig pár évtized munkája az, amit a magyar szellem szépet és nagyot, kiválót és hatalmast összehordott. A könyv a magyar ember kázában szívesen látott vendég — ha olcsó, Mert hiába, úgy vagyunk az irodalommal, hogy szeretjük is, de nincs mindig kedvünk sokat áldozni rá. Tán ez az oka, hogy olyan ritka a magyar család-

ban a házi könyvtár és hogy kétségtelenül drágán árult klasszikusaink kötetei nem állanak ott a családi szentély polczán.

Nos, a panasza, hogy a magyar könyv azért nem kelendő, mert drága nem sokáig lesz már ok. A német Universal-Bibliothek szuverén uralma meg fog törni, mert megszületett végre valahára a magyar kiadása is. A Magyar Könyvtár ez, a Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) udvari könyvkereskedés kiadásában megjelenő nagy jövőjű vállalat, melyet Radó Antal szerkeszt. Tíz kötettel köszönt be egyszerre s alig lesz, aki ne szívből mondaná neki a „hozott isten“-t. Mert régen, nagyon régen éreztük egy ily fajta vállalkozás hiányát. Irigykedve szemléltük a francia, angol és német kiadók versengését, hogy minél olcsóbban árulják a világ irodalom nagy alkotásait és tegyék nemzetöknek, az egész emberiségnek közkincsévé. Mert ha a nagy germán nemzet hálával és kegyelettel adózik Philipp Reclamnak, amiért ime háromezren felül járó Universal-Bibliothek-jának kötetei hazájának és az emberiségnek szellemi látkörét kiszélesítette: érteni és mindennek fölött becsülni tudjuk. Sok tudós munkálkodásánál többet használt ő; mert

népszerűvé, könnyen hozzáférhetővé tette nagy elmék nagy alkotásait

A nagy közönségnek, mikor a Magyar Könyvtár megindulásáról hírt adunk, kétszeres lesz az öröme, mert nemcsak hogy olcsóvá teszi a magyar könyvet, de oly munkák megjelenését is megvalósítja, melyek eddig vagy csak igen nehezen voltak megszerezhetőek, vagy egyáltalán nem voltak kaphatók. Shakspeare megvételéhez az embernek legalább is földbirtokosnak kell lennie. De nemcsak klasszikus alkotásainkban ismerjük meg a nyugati irodalmakat; újabb termelésökből is azt és annyit, ami irodalmi ismereteink határát meg bővíti és a népszerűbb irokat jelentősebb, jellemzőbb alkotásaikban megismerteti. Irodalomtörténetünk számos oly kiváló munkáról emlékszik meg, melyek nyomtatásban egyáltalában nem jelentek meg, vagy ha meg is jelentek, ma már hozzáférhetlenek. A világ-irodalomnak igen sok nagy alkotása nincs még nyelvünkre lefordítva. Érti e körülményeknek káros voltát a nagyközönség lépten-nyomon, de érzi leginkább a tanuló ifjúság, melyek a művek olvasása helyett kommentárokkal kell megelégednie. Nagy

nőtig, sich zu diesem heiligen, edlen, humanen Zwecke zu vereinigen, denn nur vereint, Schulter an Schulter ist dieses Ziel zu erreichen.

Darum müssten zu diesem Zwecke Vereine gegründet, oder die Aufmerksamkeit der schon bestehenden Vereine auf diese Richtung gelenkt werden, damit ihre Tätigkeit eine edlere werde.

Die edelfühlenden Frauen unserer Gemeinde könnten in dieser Beziehung das Meiste tun; würde doch schon der Wunsch einer geistig gebildeten Frau von jedem Manne als Befehl aufgefasst werden umsomehr, wenn man um eines so humanen Zweckes willen gehorchen müsste.

Der Anfang jeder Neuerung ist schwer, und so würde auch dieses Beginnen nicht ohne Schwierigkeiten Mühe sein; doch würde die Erreichung dieses heiligen Zieles die gehabten Mühen und Arbeiten reichlich belohnen.

Unsere gebildeten Frauen würde sich ein neues Gebiet eröffnen, auf welchem sie ihrer edlen, erhabenen Tätigkeit freien Lauf lassen, und ihre edle Ambition reichlich verwerten könnten.

Wir sollten trachten, auch in dieser Beziehung dem gebildeten Auslande ähnlich zu werden, indem wir die edlen Beispiele desselben auch in dieser Richtung nachahmen.

Wenn die Gesellschaft in dieser Richtung den ersten Schritt tut, kann sie mit Bestimmtheit auf jede mögliche Unterstützung jeder Obrigkeit rechnen.

Ergreife daher eine gebildete, edel denkende Frau die Initiative zur Bildung von Wohltätigkeitsvereinen in unserer Gemeinde, und sie wird auf reichlichen Erfolg, und auf den heißen Dank der Armen sicher rechnen können,

... . 8.

Gewerbeangelegenheit.

Einbürgerung neuer Gewerbe.

Der vaterländische Gewerbeverein betonte die Nothwendigkeit der Einbürgerung neuer Gewerbe schon seit einigen Jahren, leider blieb es bis vor kurzen paar Wochen eben bei dem. Jetzt aber, da in Folge der Verhandlungen des Ausgleiches mit Oesterreich große Bedenken und verschiedene Ansichten, betreffend Abschlusses des Ausgleiches herrschen, warf man die Frage der Einbürgerung neuer Gewerbe abermals auf. Die Direktion des vaterländischen Gewerbevereines zog auch andere Fachorgane bei und hielt im Laufe des Monats Oktober ihre konstituierende Versammlung ab. Als Präses wurde Alexander Matkewitsch gewählt. Der Zweck dieser Versammlungen ist, genau zu ergründen, auf welche Art und Weise jene Artikel, welche wir bis heute vom Auslande (Oesterreich) beziehen mussten, in Ungarn heimisch gemacht werden können. Es sind bereits Aufforderungen an das Publikum ergangen, in welchen man jene Gewerbe anführt, welche man in Ungarn einbürgern will. Auf diese Aufforderungen hin, meldeten sich sehr viele inländische, ja auch ausländische Firmen, welche ohne jede materielle Staatshilfe sich für die Einbürgerung von solchen Industriezweigen, welche wir bis heute vom Auslande (Oesterreich) beziehen mussten, bereit erklärten. Bei der Verhandlung der einzelnen Waarengattungen, deren Einbürgerung eine gebotene Noth-

wendigkeit ist, hat man die statistischen Daten, welche mit größtem Fleiße gesammelt wurden, der Versammlung vorgelegt. Aus diesen statistischen Daten geht hervor, daß für einzelne Industriezweige von uns jährlich viele Millionen nach Oesterreich wandern, ja nach Abschluß dieser Beratungen wird Ungarn ein genaues Bild davon erhalten, wie weit wir vom Auslande hinsichtlich der Industrie abhängig sind. Es wird das ung. Volk den Zahlen kaum Glauben schenken wollen und doch sind diese gesammelten Daten sehr richtig.

Es ist Aufgabe des ungarländischen Industrievereines in Ungarn eine blühende Industrie zu schaffen trachten, um so Ungarn vom Auslande (Oesterreich) nach Möglichkeit immer mehr und mehr unabhängig zu machen. In der am 7. November abgehaltenen Berathung befaßte man sich mit jenen Nürnberger-Artikeln welche noch nicht in die Berathung gezogen wurden und welche zum Theile gar nicht, oder nur in sehr geringem Maße durch das inländische Gewerbe gedeckt werden, wie Handschuhe, Löffeln, Zollstöcke, Hosen- und Reiseriemen, Peitschen und Peitschenstiele, Scheren, Pfeifenrohre, Zahnbürsten, Zigarrenspitze, Spazierstöcke, Pfeifen, Zigarrenpapier, Zigarrenhüllen, Blechtassen, Wachseisenwand, Buppen, Schultaschen, Spiegel, Geldbeutel, Domino, Schachfiguren, Zimmer-Zierfiguren, Gummiball und Gaultschuchschuhe werden jährlich mehr als 13 Millionen ins Ausland, größtentheils nach Oesterreich geliefert. Nun wenn schon für solche Kleinigkeiten jährlich mehr als 13 Millionen ins Ausland wandern, kann man sich sehr leicht vorstellen, daß Ungarn für andere Artikel, welche bis heute im Inlande nicht einmal theilweise erzeugt werden, sozusagen unzählige Millionen liefert. Daß wir auch für Senfen und Sichel jährlich mindestens 2 Millionen Gulden ins Ausland, in erster Reihe nach Oesterreich liefern, will man vielleicht kaum glauben und doch ist dies eine Tatsache,

és szép feladat vár tehát a Magyar könyvtár-ra, midőn megakarja valósítani a magyar Universal-Biblinthek hasznos eszméjét.

Pedig ezt a célt tűzték ki a Magyar Könyvtár kiadói és érdemes szerkesztője. Az első sorozatként kiadott tíz füzet ime világosan tájékoztat erről. Felöleli nemzeti irodalmunk klasszikus alkotásai mellett a hazai és külföldi modern irodalom java termékeit. Ime a sorozat. 1. szám: Katona József: Bánk Bán, Bevezetéssel ellátta Beöthy Zsolt. 2. Guy de Maupassant: Elbeszélések. Fordította Tóth Béla. 3. Berzsenyi válogatott ódái. Életrajzi bevezetéssel. 4. Coppée: A kovácsok sztrájkja és egyéb elbeszélő költemények. Fordította Radó Antal. 5. Kisfaludy Károly: A kérők. Bevezetéssel ellátta Beöthy Zsolt. 6. Sipulusz: Humoros tárczák. 7. Edmond de Amicis: A bor. Fordította Tóth Béla. 8. Zrinyi: Szigeti veszedelem. 9. Du Maurier-Potter: Trilby. Színmű. Fordította Fái J. Béla. 10. Csokonai: Dorottya.

Minden kommentár nélkül közöltük az első tíz szám címét, mert hisz az magának szólni való program. Amint ebből látnivaló, klasszikus alkotásainkhoz kiváló irodalomtörténészeink és esztétikusaink irnak

magyarozó bevezetést és fejtegetéseket, melyek megvilágítják a mű alaki és tartalmi kiválóságait, beláthatóan szellemébe, hogy az nekünk világosan és könnyen fölfoghatóvá válják. Így lesz a külföldi klasszikusok magyar fordításaival is, melyek a következő sorozatokban sűrűn fognak szerepelni. A modern hazai és külföldi írók népszerűsítése is egyik célja lesz a Magyar Könyvtárnak. Sipulusz tárczái a tiszta magyar humornak, jókedvnek üde, friss hajtásai, melyek kedvre derítenek fiatalokat, öregeket egyaránt. A francia elbeszélő irodalom legnagyobb alakját, Guy de Maupassant a Tóth Béla fordította kötet kitünően mutatja; nem kevésbé szerencsés volt a választása, mikor Amicis A bor című hosszabb művel mutatja be, míg Radó Antal a szaválásra való tehintettel válogatta meg a Coppéből fordított kötetet.

Hogy ezek a kitünően megválasztott munkák minél szélesebb rétegében a társadalomnak terjedhessenek el, a kiadók a Magyar könyvtár egy-egy kötetének árat 15 krajczárban szabták meg. Nem akarunk eléje vágni a nagyközönség ítéletének; maga fogja elismerni, hogy e csinos kiállítá-

su, tisztán és jól olvasható betűkkel nyomtatott könyvnek a magyar könyvkereskedés fejlődésének igazi diadalát jelentik. A magyar közönség könyvvásárlási hajlama fogja pedig megismertetni a magyar szellemnek jótékonyosságát és az ily vállalkozás életrevalóságát. Nem fognak időhöz kötöttek lenni a Magyar Könyvtár egyes czámai: oly egymásutánban fognak következni, amely mértékben nyomán jár közönségünk pártolása. Az pedig nagyon kívánatos, hogy mielőbb együtt lássuk a magyar szellem és világirodalom régen nélkülözött nagy alkotásait. Üdvözljük a Magyar Könyvtárt, mint erre való törekvésében a műveltség hatalmas tényezőjét!

Mint a beküldött prospektusból látjuk, kiadók Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedése Budapesten, Andrassy út 21. sz., a. a vállalatra előfizetéseket is elfogadnak, még pedig egész évre (24 füzet) 3 frt 60 kr., fél évre (12 füzet) 1 frt 80 kr., negyedévre (6 füzet) 90 kr. Az előfizetőknek a füzeteket bérmentve küldik.

Diese Tage unterbreitete der Industrieverein an den Herrn Finanzminister ein Memorandum, in welchem der Verein die Aufmerksamkeit des Herrn Finanzministers auf diesen traurigen Umstand lenkte. Diese Tatsache ist umso mehr bedauerndwerth, weil die in dem inländischen Eisenwerk „Rudsi“ probeweise angefertigten Sensen und Sichel — wie dies die ersten Budapester Eisenhändler anerkennen — ausgezeichnete, konkurrenzfähiger Qualität sind. Daß dieses ungarische Erzeugniß nicht prosperiren konnte, ist einfach das Vorurtheil des Volkes schuld, welches stets mit großer Vorliebe nach den gewohnten und erprobten Sensen und Sichel langt. In dem Memorandum betont der Verein die Nothwendigkeit, daß das Finanzministerium mit der Einbürgerung der Erzeugung der Sensen und Sichel unverzüglich beginnen möge, umso mehr, da eine ausdauernde Konkurrenz nicht ohne Resultat bleiben kann, besonders wenn auch unsere Eisenhändler mit patriotischer Bereitwilligkeit das inländische Erzeugniß aufgreifen.

Wie man sieht, wirkt der ungarländische Industrieverein sehr heilsam und kann man den Erfolgen der wöchentlich abzuhaltenden Beratungen, so wie der sonstigen Tätigkeit des Vereines mit gespanntem Interesse entgegensehen.

Ujdonságok. — Neuigkeiten.

— **Meghívó.** Az apatini »Casinó és Daláregyesület« folyó hó 27-én az »Andrészféle« vendéglő nagytermében Táncmulatsággal egybekötött Műkedvelői Előadást rendez, melyre Uraságodat becses család-jával tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti-díj: személyjegy 1 frt., családjegy 3 frt. Kezdeté pont 8 órakor. Műsorozat. A regény vége. Irta: Szépfaludi Ö, Ferencz. Stefanie, fiatal özvegy: Langer Nina k. a., Ypszilon, író: Dr. Mészöly István úr, Kánya Pál, ügyvéd: Kressák Pál úr, Arabella, tánczosnő: Glatz Mariska k. a., Zsófi, szobaleány: Rátai Miczi k. a. Történik: Budán a Sváb hegyen. Ezt megelőzi: A kis mama Vigjáték egy felvonásban. Irta: Karczag Vilmos. Özv. Kocsárdiné Gabriella: Eckhardt Emma k. a., Bánvári Kornél: Boross Jenő úr, Váradi Sándor: Pukács Gyula úr, Anna, szobaleány Kocsárdinénál Langer Nina k. a.

— **Nemes tett** Szegheő Géza főmérnök, ki Déronyán a tagosítási munkálatakat végezte, az ottani mindkét felekezeti iskolák részére 100-100 forintos alapítványt tett, mely összegek kamatai évenként a szegény gyermekek iskolakönyvei beszerzésére fordítottak. A nemes tett önönmagát dicseri.

* **Das letzte Passagierschiff** fuhr von Apatin nach Orsova den 24. November Mittwoch Früh um 1/2 8 Uhr Die letzte Bergfahrt von Apatin ist am 28-ten November 8 Uhr 45 Minuten Abends.

* **Zur Nothlage im Banat.** Die Regierung hat den durch Mißernte betroffenen Landwirthen Steuerbegünstigungen eingeräumt. In fünfzehn Gemeinden des Temeser Komitats wurde den

Landwirthen die Begünstigung eingeräumt, die bis Ende dieses Jahres fälligen Steuern zwischen dem 15. August 1898 und 10. August 1902 ratenweise entrichten zu dürfen. Der besonders hart mitgenommenen Esangó-Kolonie in Sékelykeve und den Einwohnern der Niemandinsel wurde die Entrichtung der fälligen Steuern bis 1907 gestundet. Außerdem wurde in 64 Gemeinden die Einstellung der gerichtlichen Exekution bis Mitte August künftigen Jahres angeordnet. Diese Mittheilungen illustriren gar deutlich, wie traurig die Lage im Banat sein muß.

* **Offertverhandlung auf eine Lehrerstelle.** Eine eigenthümliche Nachricht kommt aus der Gemeinde Illés. Die dortige Lehrerstelle ist vakant geworden und der Schulstahl wählte unter den Konkurrenten nicht Jenen, der die beste Qualifikation hatte, sondern Den, welcher das Amt mit dem billigsten Gehalte übernahm. Diese Minuendo-Vizitation auf das Lehramt hat unter den Bewohnern des Ortes zu großer Unzufriedenheit Anlaß gegeben.

* **Weinfälschung.** Der Reiche Szegediner Weinhändler Samuel Fried wurde von der Polizei wegen Weinfälschung zu einer Geldstrafe von 50 fl. und zur Zahlung eines Pönale von 1483 fl. verurtheilt. Das Pönale wurde nach einer Quantität von 93 Hektolitern verkauften Weines berechnet. Die in der Fried'schen Weinhandlung vorgefundenen 450 Hektoliter Wein werden vernichtet werden.

* **Die ungarische Sprache in bosnischen Schulen.** Wie wir erfahren, beabsichtigt die bosnische Landesregierung die obligatorische Einführung des Unterrichts in der ungarischen Sprache in den höheren Schulen. Diese Maßregel verdient umso mehr Anerkennung, als gegenwärtig in Bosnien und in der Herzegovina über 15.000 ungarische Staatsbürger wohnen.

(**Große Postdefraudation in Budapest.**) Ein Beamter des in der Bersenygasse befindlichen Postamtes, Max Herzog, ist nach Unterschlagung von Postgeldern im Werthe von 5200 fl. flüchtig geworden. Der Defraudant meldete sich am 9. d. M. krank und erschien nicht im Amte. Da Herzog am selben Tage einen Ausweis über seine Kaffegebahrung liefern sollte, kam seine plötzliche Erkrankung verdächtig vor. Es begab sich sofort ein Postbeamter in die Wohnung Herzogs, wo er erfuhr, daß Herzog schon Tags zuvor abgereist ist. Nun wurde zu der Revidirung der Bücher geschritten und da ergab sich ein Abgang von 5200 fl., worauf die Direktion die polizeiliche Anzeige erstattete.

(**Der ungarische Pavillon auf der Pariser Weltausstellung.**) Für die ungarische retrospektive Exposition der Pariser internationalen Ausstellung vom Jahre 1900 ist ein Pavillon aufzuführen. Zur Beschaffung eines Entwurfes wurde ein Konkurs eröffnet, dessen nähere Bedingungen im Amtsblatte enthalten sind. Der erste Preis beträgt 1000, der zweite Preis 600 Kronen. Außerdem werden noch je zwei Preise zu je 200 Kronen verliehen. Nur Werke von absolutem Kunstwerthe können prämiirt werden.

(**Landplage.**) Die Feldmäuse haben in den Aedern der Komitate Temes, Torontal, theilweise Bács-Bod. und Krasso-Szöreny bedeutende Schäden angerichtet. Das gefräßige Ungeziefer

hat den Anbausamen von tausenden Focher aufgezehrt und sind unzählige Dekonomen gezwungen ihre Felder neuerdings, aufzuackern und zu bestellen.

(**Die Bluthat eines Soldaten.**) Wie aus Lugos telegrafirt, wird, war das vornehmste Kaffeehaus dieser Stadt der Schauplatz einer entsetzlichen Bluthat. Ein Honvedkorporal Namens Váczi stieß einem gewissen Martin Lauf sein Seitengewehr in die Brust, so daß dieser sofort starb. Die Ursache dieses Mordes war Eifersucht, da Beide in dasselbe Mädchen verliebt waren. Der Thäter wurde sofort in Haft genommen.

* **Dilletanten-Vorstellung.** Der Apatiner Casinoverein im Verbande mit dem Gesangsverein veranstaltet heute in den Andreß'schen Lokalitäten eine mit Tanz verbundene Dilletanten Vorstellung. Anfang 8 Uhr abends. Entree per Person 1 fl. Familienkarte 3 fl.

* **Am 7. November** wurde das Residenzgebäude der Szegediner Handels und Gewerbekammer aufgeweiht. Genanntes Gebäude zählt zu den schönsten Gebäuden neuern Stils in Szegedin und dasselbe wurde nach dem Plane unseres Landsmanns Techniker Franz Reichl aufgebaut.

* **Die Szabadfacer Advokatenkammer** hat auf eigenes Ansuchen in Folge Ueberfiedlung nach Budapest den Bajaer Advokaten Dreischer Rezső, den Neufacer Advokaten Dr. Sigismund Engelmann aus der Liste der Advokaten gestrichen.

* **Muster-Polizei.** Wer hätte den sonst diesen Namen verdient als die Bikitzer Gemeindepolizei von der jedermann weiß, daß sie die Ursache von Ordnungs und Unruhestörungen sind. So ungemüthliche Zustände herrschen in der kleinen Gemeinde, daß die Gendarmerie bereits jede Woche 2—3 Polizisten nach Baja einführen muß. Die Tagen unterhielten sich mehrere Bäckereien im Gasthause des Mathe Balázs anständig und gemüthlich. Dies schien den höheren Sittenwächter nicht recht zugefallen und forderten den Wirthen auf die Bäckereien hinauszumwerfen. Der Wirth leistete jedoch der Aufforderung nach dem die Sperrstunde noch nicht da war, keine Folge. Da aber das Bikitzer Polizistenblut auch keine Nudelsuppe ist und man ihre Würde und Ansehen ungestraft nicht schmälern kann so haben die 3 Polizisten den Gemeindevirt überfallen und so lange geschlagen bis er seinen Geist aufgab. Die patrouillirende Gensdarmen haben die Polizisten in Haft genommen und nach Baja eskortirt, wo ihre Vorgänger wegen gleichem Verbrechen in Untersuchungshaft sind.

* **Feuer.** Am Donnerstag ist im Hause des Heflers Peter Winter eine dem Hefelschuppen vis-a-vis an der Mauer angebrachte Lampe explodirt, welche an den Lampenstock Flammen brachte und dadurch den unter dem Lampenstock befindlichen Hauf entzündete. Durch die rasche Hilfe der herbeigeeilten Arbeiter wurde das Feuer als bald lokalisiert. Ein größeres Unglück hat nicht stattgefunden.

Allerlei.

(**Der Mensch auf einem Bein.**) Es erscheint uns selbstverständlich, daß wir uns auf beide Füße stellen, wenn wir eine ruhige, bequeme Stellung einnehmen wollen. Denn wenn wir die

Last unseres Körpers auf beide Beine gleichmäßig vertheilen, ist natürlich jedes Bein weniger angestrengt, als wenn wir uns in Storchmanier auf einen Fuß stellen, um bequem zu stehen. Dennoch kommt es vor, daß Menschen als bequemste Körperstellung das Stehen auf nur einem Bein ansehen, wobei das andere Bein im Knie gebeugt und gegen das stehende Bein gestützt wird; ja, diese Storchstellung ist sogar sehr verbreitet. Eine ganze Reihe von Ethnographen hat sie in den verschiedensten Theilen von Afrika beobachtet. Doktor Hans Meyer, der erste Ersteiger des Kilima-Absharo, erklärt sogar er habe diese auf den ersten Blick, so unbequem erscheinende Steweise in ganz Afrika allgemein verbreitet gefunden. Aber nicht nur auf diesen einen Erdtheil ist die auffällige Erscheinung beschränkt, sondern Australienreisende, wie Lumholz, Semon und Zutes, fanden sie auf verschiedenen australischen Inseln und auch in Asien wurde sie von Safarin auf Ceylon beobachtet. Es scheint also fast, als handelte es sich hier um eine bei Naturvölkern ganz allgemein verbreitete Gewohnheit — und wenn wir uns erinnern, wie oft wir selbst, wenn auf der Straße etwa im Gespräch stehen bleiben uns auf den Schirm oder Stock lehnen und eigentlich nur auf einem Fuß stehen, während der andere lässig gegen den ersten gelehnt ist, so müssen wir vielleicht zugeben, daß hier noch ein Erbstück aus jener Zeit vorliegt, da unsere eigenen Vorfahren wilde Naturvölker waren.

* **Ein neues Wunder des Hypnotismus.** Von einer Veräußerlichung der Empfindlichkeit der menschlichen Haut will nach einer Mittheilung des Journals der American Medical Association der französische Arzt Joire Beweise gefunden haben. Es wird noch erinnerlich sein, daß der berühmte Pariser Nervenarzt Lutz einige Monate vor seinem kürzlich erfolgten Tode die wissenschaftlichen Kreise der französischen Hauptstadt durch die Vorlegung von Photographien überraschte, durch welche er eine auf die photographische Platte wirkende Ausstrahlung aus den Fingerspitzen, aus dem Auge und aus dem Ohr nachweisen wollte. Lutz nannte diese Erscheinung „Veräußerlichung der Empfindung“. Joire gibt dieselbe Bezeichnung einer nicht weniger wunderbaren Erscheinung, die er an einigen besonders empfindlichen Personen im hypnotischen Zustande beobachtet haben will. Die Haut selbst war bei denselben gegen irgend welche äußere Reize ganz gefühllos, dagegen vermochten sie (bei verbundenen Augen) Gegenstände zu fühlen, welche in einer geringen Entfernung von ihrer Haut auf dieselbe zubewegt wurden. Wenn man der hypnotisirten Person ein Glas Wasser in die Hand gab und grünschlos eine Nadel in das Wasser steckte, so verursachte die Nadel auf der Hand ein Prickeln, als ob die Hand selbst mit derselben berührt worden wäre. Ebenso war sie im Stande, einen in gewissem Abstände gegen die Haut gerichteten Bleistift zu fühlen, ganz als wenn derselbe gegen die Haut selbst gepreßt wäre. Bis zu einer weiteren Bestätigung dieser wunderbaren Nachricht wird man gut thun, die Sache als ein neues Räthsel des Hypnotismus aufzufassen, dessen Lösung noch aussteht.

(Die längste Luftballonfahrt) Eine 25-stündige Fahrt im Luftballon über eine Entfernung

von 1635 Kilometer hat der französische Luftschiffer Louis Godard mit dem bisherigen Leipziger Ausstellungs-Fesselballon am 19. und 20. d. zurückgelegt und damit den doppelten Weltrekord geschlagen, da die längste bisherige Ballonfahrt, ebenfalls eines französischen Luftschiffers, nur 22 Stunden betrug. Die Auffahrt geschah am 19. d. Abends 5 Uhr von Leipzig aus in nordöstlicher Richtung. Gegen 10 Uhr Abends ging der Ballon nordöstlich von Berlin durch ein Gewitter hindurch, dann an Frischen Haff, Königsberg, und Wilna vorbei. Höchste Höhe 3240 Meter. Die beabsichtigte Landung auf russischem Boden wurde durch stark einsetzenden Nordwind vereitelt, der den Ballon über Polen hinweg bis Tornau in Oberschlesien verschlug, wo die Landung am 20. Abends 6 Uhr glücklich erfolgte.

(Die Frau zu — Würsten verarbeitet.) Aus London wird uns über einen sensationellen Prozeß berichtet: Ganz Chicago ist in hohe Aufregung versetzt durch den Prozeß gegen einen gewissen Luetgert, Selcher und Würstfabrikant, der unter der furchtbaren Beschuldigung steht, seine Frau ermordet zu haben. Die Anklage behauptet aber noch, daß Luetgert, um sich das Kadaver seiner Frau Würste gemacht hatte. Als Beweismittel werden Knochen gezeigt, die angeblich von dem Leichnam der Frau Luetgert stammen sollen. Doch behaupten der Vertheidiger und mit ihm einige Sachverständige, daß die vorgezeigten Knochen nicht menschlichen, sondern thierischen Ursprungs seien. Die Jury, die bereits durch 70 Stunden berathen hatte, konnte sich über das Verdikt nicht einigen und so mußte die Verhandlung vertagt werden. In Folge dessen wird der Prozeß, welcher der Stadt Chicago bereits ungefähr 50.000 Dollars kostet, von Neuem begonnen werden müssen. Unterdessen haben die Frauen von Chicago für Luetgert Partei genommen und selbstverständlich forwährend seine Unschuld behauptet. Täglich werden ihm Blumen, Bombons in Mengen zugesendet, und ein eigens zu diesem Zweck konstituirtes Komite von Damen sammelt Fonds für seine Vertheidigung. Andererseits wieder versichert die Journale, das zwei der Geschworenen, die zu Gunsten des Angeklagten votirt haben, demnächst in Haft genommen werden sollen, unter dem Verdachte, bestochen worden zu sein.

Az Országos Orvos-Szövetség.

Az orvosok mind saját érdekeik megóvására, mind a közegészségi és a szenvedő emberiségnek tett szolgálataikban rendszeres és egyöntetű eljárás biztosítására, továbbá az orvosi tisztesség megvédésére már hosszabb idő óta óhajtottak valamely országos egyesületet alkotni. A felmerült tervezetek közül a millenniumi kongresszus az Országos Orvos-Szövetség eszméjét fogadta el jelentékeny szótöbbséggel; ezen szövetség a belügyminiszterium jóváhagyta alapszabá-

lyokkal február 7-én megalakult a megválasztotta elnökségét és igazgató-tanácsát, amelyben 10 fővárosi és 20 vidéki orvos foglal helyet. Ezen Országos Orvos-Szövetség tulajdonképpen csak az összekötő kapcsa lesz az ezután, lehetőleg minél előbb megalakítandó Fiókszövetségeknek, a melyek az egyes megyék továbbá nagyobb városokban fogják magukba gyűjteni az önként jelentkező orvosokat. Így tulajdonképpen csak az egyes Fiókszövetségbe léphetnek be a tagok, a kik azonban a belépésük által már az Országos Orvos-Szövetség tagjai is. Az igazgató-tanács allandó összeköttetést fog fenntartani az egyes Fiókszövetkezetek közt s a felmerülő indítványok, tervezetek közlésével alkalmat fog adni a függő kérdések lehetőleg általános megvitatására. Ezen célra szolgál továbbá az évenként előre meghatározandó helyen tartandó általános kongresszus, amelyen az összes Fiókszövetségek tagjainak alkalmat nyílik közös tárgyalásra, sőt tervben van ezen feladatra szolgáló folyóirat alapítása is, a mely még nagyobb mértékben létesítheti az ügy érdekében kívánatos közös közreműködést. Az igazgató-tanács legelső sorban a segélyező- és nyugalomdíj-alapját óhajta megvetni s ezen célra valóban kívánatos az orvosok minél nagyobb számban való csoportosulása, hiszen itt oly közös és fontos érdekről van szó, a mely elől bármilyen okból kitérni ép oly hiányára vallana a kollégialis érületnek, mint az egyéni saját jól felfogott érdeknek. E mellett az orvosok erkölcsi és anyagi helyzetének javítására célzó indítványok fognak tárgyalásra kerülni s valóban e két tényező szorosan összefügg: az orvosok anyagi helyzetének javítása szakképzettségük emelését jelenti s ennek a nagyközönség is hasznát fogja látni. A Fiókszövetségek legközelebb fognak megalakulni.

Irodalom.

Előfizetési felhívás

a T a l m ú d

kultúrtörténeti és biblikus tanulmány szemelvényekkel czimú munkára.

A Talmúd az ókor legnevezetesebb és legimpozánsabb irodalmi termékeinek egyike, mely egy egész nép magán- és társadalmi életének alakulására, kultúrtörténetének fejlődésére századokon át páratlan hatást gyakorolt, sőt tagadhatlanul gyakorol még ma is.

Szerzője e több foliánsból álló ropant munkának egy a világtörténelemben páratlanul álló ókori kis kultúrnépnek, a zsidónak több mint ezer bölcsé körülbelül Kr. előtt 500-tól Kr. után 500-ig.

A Talmúd tartalmának túlnyomó része, minthogy célja a mozaizmus továbbfejlesztése, vallás-erkölcsi és jogi ugyan, ámde emellett kiterjeszkedik az ókori összes tudományágak mindazon kérdéseire is, melyek akkor a világot foglalkoztatták és a

zsidóknál is napirenden voltak. Azonkívül pedig bőven szerepel benne a Kelet habonája és mitológiája, s mindez át van szöve száz meg száz épületes vagy nem épületes történettel, adomával, tréfával, hóborttal és képtelenséggel.

Hogy egy ilyeu természetű munka réndkívül sok becses adatot szolgáltat az egész ókor kulturtörténetének megvilágításához, mondanunk is fölösleges. A Szentírás hönnyeihez pedig még sokkal több értékes anyagot tartalmaz. S hogy általa főleg az evangelium története, Jézus működése és ennek jelentősége, beszédjei és ezek hordereje, hatása, tanmodora és vonatkozásai, kora zsidó tudósaival való konfliktusai meglepő új világítást nyernek, Jézus egész élete sokkal szervezettebb összefüggésben tűnik fel népével s így sokkal tökéletesebben érhető, azt minden talmúdista kénytelen bevallani.

Világos tehát, hogy a Talmúd a biblikusnak kiváló figyelmére méltó. Ámde a benne foglalt anyag oly sokféle, hogy e gazdagsága miatt sokkai általánosabb érdekű — mondhatnók, egyike a legáltalánosabb érdekű könyveknek, — hogysen vele szemben a biblikuson kívül a jogtudós, a történetbuvár, kivált a kulturtörténész, a vallásbölcselet, szocialógus, a nyelvész, a pedagógus és főleg napjainkban egy művelt ember is közömbös maradhatna.

Azért nemcsak a szaktudósnak, hanem a nem szaktudós művelt közönségnek is érthető és élvezhető módon óhajt a Talmúd keletkezését a megfelelő kortörténeti háttérrel, továbbá tartalmát, célját, jelentőségét, tragikus sorsát, legrégibb kéziratát és alapkiadványait, az egyháznak vele szemben való magatartását stb. megismertetni. A róla nyerendő kép teljessége okáért pedig több szemelvényt is közlök belőle lehetőleg hű fordításban. Nem tartom fölöslegesnek kijelenteni, hogy a modern antisemitizmushoz könyvemnek nincsen semmi köze.

Munkámat — mely egyrészt úttörő óhajt lenni a katolikus biblikum terén, másrészt elősegíteni óhajtja az eszmék tisztázását a Talmúd körül, ahol azok összekuszálásához a századok folyamán nagyban hozzájárult a titkolódzás és az elfogultság — a szaktudós körök és a művelt magyar közönség jóindulatú pártfogásába ajánlom.

Könyvem, melynek díszes kiállításáról a budapesti Pallas-nyomda kezeskedik, finom famentes fehér papíron újév körül hagyja el a sajtót.

Ára egy füzött (kötöttel nem szolgálhatok) példánynak, ha az összeg előre megküldetik, 2 frt 50 kr; ellenkező esetben utánvételes küldéssel 2 frt 86 kr. Papnövénydekék az előfizetési díj előzetes beküldése mellett 2 forintért kapják. Tíz példánynak egyszerre való megrendelésekor egy tiszteletpéldánnyal szolgálók. (Erga sacra nem adhatom munkámat.)

Kalocsán (Nagyobb Papnövelde). 1897. október 30-án.

HUBER LIPÓT
teológiai tanár.

Kedvezmény lapunk t. előfizetőinek.

A mai viszonyok között, midőn a hölgyek és gyermekek öltözékeinek házilag való elkészítése a háztartás pénzügyi viszonyainak egyensúlyozásához lényegesen hozzájárul, csaknem nélkülözhetetlen a családban egy erre vonatkozó okszerű utmutató és tanácsadó. És mi lehetne ez más, mint egy szakszerűen szerkesztett, jó divatlap. Azt hiszszük, kellemes szolgálatot teszünk lapunk t. előfizetőinek, midőn sikerült **Király János-sal**, a legrégibb magyar divatlap szerkesztőkiadójával oly egyezsége lépünk, hogy lapját, a **Budapesti Bazárt**, mely jövőre harminckilencedik évfolyamába lép, lapunk t. előfizetőinek **kedvezményes áron megszereztük**.

A **Budapesti Bazár** havonta kétszer megjelenő szépirodalmi divatlap; minden számában számos ábrán mutatja be a legújabb hölgy-és gyermekdivatot, a legújabb kézimunkákat, mindenkor szem előtt tartva a czélszerűséget, az elegans egyszerűséget, gondosan kerülve az oktalan cziczomát és a czéltalan czifrázkodást. Az öltözékek kiszabásához természetes nagyságban rajzolt szabás-minta íveket nyújt s negyedévenként egy-egy gyönyörűen színezet aquarell-divatképet is ad. A **Budapesti Bazárhoz** mellékelt szépirodalmi részen regényeket, tárczákat és költeményeket közöl, megemlékezvén a fővárosi élet mozzanatairól is. Lapunk t. előfizetői, ha a **Budapesti Bazárt** is megrendelik, egy divatlap birtoklása mellett minden más szépirodalmi folyóirat járatását mellőzhetik.

A **Budapesti Bazár** negyedévi előfizetési ára 1 forint 50 kr.

Lapunk t. előfizetői a **Budapesti Bazárt** negyedévenként 1 forint

előfizetési árért rendelhetik meg. Midőn a most kezdődő október-decemberi negyedre az előfizetést megnyitjuk, tisztelettel kérjük lapunk t. előfizetőit, hogy az előfizetési pénzeket hozzánk beküldeni sziveskedjenek, hogy kellő időben intézkedhetvén, a **Budapesti Bazárt** b. címükre azonnal megindíthassuk.

Lapunk t. előfizetőinek b. figyelmét ez általunk nyújtott kedvezményre ismételtlen felhiva vagyunk

Kitünő tisztelettel
Apatin és Vidéke
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Anzeige.

Das Haus der Witwe Frau
Dr. Wilhelm Weidmann
in der Brinzi-Gasse Nr. 161
ist aus freier Hand zu verkaufen.
Näherer Auskunft erteilt
bereitwilligst die Eigenthümerin.

Feldverkauf.

24 Katastral-Joch Primafeld
in einem Stück für Ziegelfabrikation besonders geeignet nebst der Bahnhstation und in unmittelbarer Nähe der Stadt Zombor neben gemachter Straße consumfähiger umsatzreicher Umgebung ist zu verkaufen. Reflektanten wenden sich an den Eigenthümer Johann Gerlich Bajera Gasse Nr. 21 in Zombor oder brieflich nach B. Samacz an Herrn Johann Gerlich.

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügynőkök kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek, részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (résztvénytársaság) számlájára foglalkozni óhajtának. Ajánlatok „Confidentia“ czimen: Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest V. Fürdő-utca 4. sz. intézendők.

1-5

Der neue Kalender.

Noch befinden wir uns im alten Jahr und schon hat mancher nächstjährige Kalender sein bereits erfolgtes oder unmittelbar bevorstehendes Erscheinen wieder angezeigt, um sich seine bisherigen Freunde zu erhalten und recht viele neue zu erwerben.

Es gibt eine recht stattliche Anzahl von Kalendern, aber darunter nur wenige, welchen man von ganzen Herzen eine stete Erweiterung ihres Leserkreises wünschen kann, weil ihr Streben nicht dahin gerichtet ist, das Volk zu belehren, es sittlich zu veredeln und dasselbe mit nützlichen Kenntnissen zu bereichern, Es ist ihnen vielmehr nur um den Gewinn zu thun. Unter deren

anscheinend vielverheißendem Kleide und harmlosem Titel ist oft der Sittlichkeit und den religiösen Wahrheiten gleichmäßig hohnsprechende Erzählungen, schlüpfrige Lieder und Gedichte und anstößige Bilder verstreut.

Welcher Vater oder welche Mutter kann einen solchen Kalender als Familienbuch in das Haus nehmen, wo doch Kinder und Erwachsene das ganze Jahr hindurch lesen und verdorben werden.

Darum aufgeschaut! und nur gute Kalender kaufen

Als empfehlenswerthe Kalender werden wir alle guten, uns zugehenden, nach vorhergehender Prüfung, den geehrten Lesern bekannt geben und zum Ankauf besonders empfehlen; als solche heben wir hervor: „Der Südgarische Bauernkalender,“ mit vielen schönen Bildern, steif gebunden mit Leinwandrücken. Preis 35 fr. — „Illustrirter Landbote-Kalender,“ der eine große Fülle des Nützlichen, Belehrenden und Unterhaltenden, mit vielen Bildern bietet. Preis 25 fr. Beide Kalender sind in Temesvár in der Kalender-Abtheilung der Esanader Diöcesan-Buchdruckerei, aber auch in jedem Dorfe zu haben — Wiederverkäufer erhalten großen Rabatt.

Inhaltsverzeichnis

„Südung. Bauernkalenders“

für das Jahr 1898.

Zu haben in Temesvár: Kalender-Abtheilung der Esanader Diöcesan-Buchdruckerei. Preis steif gebunden, mit Leinwandrücken, 35 fr.

Grüß des Kalendermannes. — Gott zum Grüß! — Das neue Jahr und das Menschenherz. — 100-jähriger Wahrsager. — Neujahrsgruß. — Unser König und der Blinde. — Gedankenpöne. — Wie ein Bauer mit seinem König diskurirt hat. — Der Räuber und sein Pathe. — Vertrau' auf Gott! — Das Brodengenpfe. — Bauernvereins-Lied. — Der Tanzboden — Des Teufels Ruhestatt. — Mein Mütterlein. — Die Sommerfrische. — Duala-Neger. — Eine gefährliche Schwäche der Eltern — Spruch-Weisheit. — Die Erzeugung des Glases. — Verlass' dich nicht auf Menschen. — Etwas über den Kaffee. — Untrügliche Witterungsregel. — Wüsten-Wanderungen. — Allerlei Nützliches und Heiteres. — Mutter! — Die Blattkrankheiten der Obstbäume. — Wie schaut es beim Viehkauf und Verkauf mit der Haftung und den gesetzlichen Fehlern aus? — Ein Duzend guter Rathschläge für den Bienenzüchter. — Humoristisches. — Fluche nicht! — Die Herrische — Die

Hochzeit im Herrscherhause — Zehn Gebote, um mit den Hausbewohnern in Frieden zu leben. — Ein schöner Zug aus dem Leben unserer allerhöchsten Königin Elisabeth. — Schummerlied der Mutter. — Der Grüß bei den verschiedenen Völkern. — Ich liebe dich, du schlichtes Volk des Landes! — Die Verlobung der „Rose der schwarzen Berge.“ — Die Vergrabung der St. Stefanskrone. — Das Handwerk. — Die zehn Gebote des Bauern. — Erzherzog Otto. — Zürne nicht! — Entehrung eines Cruzifixes. — Eine Thür zu viel. — Die Ursachen schlechter Erfolge bei der Schweinezucht. — Ewige Jugend. — Die sichersten und einfachsten Mittel zur Vertilgung der Kleeseide. — Die Pest. — Humoristisches. — Gedankenplitter. — Wigand. — Der neue Präsident der Vereinigten Staaten von Nordamerika. — Huslands alte Lebensregeln in neuer Fassung. — Die Lebensweise unseres Königs. — Die Einkünfte der Regenten. — Aufruf — Erziehe die Jugend frühzeitig zum Guten! — Das Geschenk der Kürassiers. — Mein König. — Kap. Sct. Martin. — Ein Erinnerungsblatt zum Allerseelestage. — Religionslos aus Menschenfurcht. — Gedankenplitter. — Der Vater des Schreckens. Di. Elektrizität im Dienste der Landwirtschaft. — Einige Räthsel. — Allerlei Nützliches. — Allerseelen am Grabe der Mutter. — Die Chinesische Mauer. — Gedankenplitter. — Die wichtigsten Erfindungen. — Das Volk. — Sonntagsarbeit. — Ein Diebstahl. — Das Wappen Ungarns. — Falsch und Lüge im Sprichwort. — Frische Trauben im Winter. — Das Wappen Ungarns. — Die Drei-Kaiser-Ecke. — Weinbereitung und Kellerwirthschaft. — Arm und Reich im Sprichworte — Ferdinand Cselka †. — Es kommen bess're Zeiten. — Humoristisches. — Der König als Pathe. — Ein ehrlicher Mann. — Die „getäufchte Königsnähe.“ — Goldkörner. — Wie viel Schulden die einzelnen Staaten haben, und wie sie dieselben tragen. — Die Brandkatastrophe in Paris. — Ein gelehrter Seiler. — Anamitischer Mandarin. — Diplomatische Nachricht. — Die Behandlung der grünen Schosse am älteren Seitenholze des Kernobstes. — Wie viel Jahre werde ich zählen, wenn ich sterbe. — Wie der Samen keimt. — Der Lebenswagen. — Eine Explosion in der Petroleum-Raffinerie von Dravicza in Südungarn. — Angeführt. — Der schlaue Lehrbub. — Böse Feinde des Landmannes. — Gute Freunde des Landmannes. — Schutzmittel gegen Stechfliege. — Für alle Fälle — Tabakrauchen. — Zur Sommerbehandlung unserer Hausthiere. — Gemeinnütziges. — Das Zutiesspflanzen der Obst-

bäume. — Die „goldene Kanone“ im Berliner Zeughause. — Wissenswerthe Notizen und Zahlen. — Ein Bischof als Holzhauer. — Drei Enkel unseres Königs. — Heimweh. — Lorenz Schlauch, Kardinalbischof von Großwardein. — Lebensglück. — Nachtwächterlied. — Die Weingartensteuer. — Eine Uhr, die mehrere Jahrhunderte geht. — Ein Traum. — Das Kaiserin Maria Theresia-Denkmal in Preßburg. — Mitteleuropäische Einheitszeit. — Eine Riesenkartoffel. — Humoristisches. — Die vergoltene Liebesthat. — Zum Lobe der Schwiegermütter. — Belehrung über den Milzbrand. — Die Hausapotheke. — Der Kampf um Krato. — Ein Wohlthäter der Menschheit gestorben. — Die Wahrheit im Sprichwort. — Gemeinnütziges. — Beamtenstand des Temeser Komitates. — Personalstand des Torontaler Komitates. — Jahrmärkte Ungarns, Kroatiens, Slavoniens und Siebenbürgens.

Soeben ist erschienen der überall gerne gelesene „Illustrirter Landbote-Kalender“

25. Jahrgang.

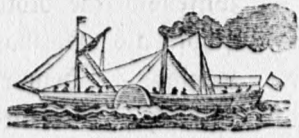

Dieser Kalender ist ein echtes Familienbuch, welches in keinem Hause fehlen sollte. Derselbe enthält eine große Anzahl schöner Bilder, z. B. ein prächtiges Farbenbild: „Die heilige Familie.“ Erzherzog Otto. Ferdinand

Cselka. Die Brandkatastrophe in Paris. Der neue Präsident der Vereinigten Staaten von Nordamerika. Eine Explosion in der Petroleum-Raffinerie von Dravicza in Südungarn. Lorenz Schlauch, Kardinalbischof von Großwardein. Michael Munkácsy. Eine Elektrische Bahn durch das Meer. König Alexander von Serbien: Pfarrer Kneipp und noch viele, viele andere schöne Bilder mit recht lehrreichem und unterhaltlichem Inhalte. Der Kalender ist in starkem farbigen Umschlag gebunden, über 150 Seiten stark und kostet bloß 25 fr. pr. Stück. Kreditfähige Wiederverkäufer erhalten schönen Rabat. Zu beziehen durch die Kalender-Abtheilung der Esanader Diöcesan-Buchdruckerei, Temesvár.

Die billigsten, besten und schönsten Kalender sind unstreitig in der Papierhandlung bei JOSEF SZAVADILL zu haben.

Fahrplan

der Passagier-Schiffe:

Thalfahrt:

Sonntag, und Mittwoch 7^{1/2} Uhr Früh.

Bergfahrt:

Sonntag, und Donnerstag 8 Uhr 55 Minuten Abends.

Omnibusfahrt

von Apatin nach Zombor täglich in der Früh 6 Uhr und von Zombor zurück Nachmittags 4 Uhr.

Omnibusközlekedés

Apatinból — Zomborba Indulás reggel 6 óraker, Zomborból — Apatinba d. u. 4 óraker.

Vasuti menetrend. — Eisenbahn-Fahrordnung.

Szabadka Dálja között és viszont. — Zwischen Szabadka und Dalja.

Évényes 1897 október 1-étől. — Giltig vom 1. Oktober 1897.

Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Az állomás neve Name der Station	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute	Óra és percz Stunde u. Minute
A vonat jellege — Zugsgattung				Name der Station	A vonat jellege — Zugsgattung			
Vegyes Gemischt	Személy Personen	Gy.Vonat Schn.Zug	Vegyes Gemischt		Személy Personen	Gy.Vonat Schn.Zug	Személy Personen	Vegyes Gemischt
4.50	2.05		6.32	ind. Szabadka ^{érk.} _{abg.} ^{ank.}	8.43		1.26	10.40
5.20	2.29		7.03	Tavankút	8.13		1.03	10.10
5.49	2.49		7.33	Bajmok	7.51		12.47	9.47
6.28	3.20		8.17	N.-Militics	7.04		12.09	8.58
6.45	3.34		8.34	érk. Zombor ^{ind.}	6.49		11.54	8.35
6.55	3.41		8.41	ind. Zombor ^{érk.}	6.39		11.47	8.25
7.22	4.20		9.09	Prg.-Szt.-Iván	6.14		11.27	8.00
7.39	4.16		9.27	Szóna	5.56		11.12	7.39
7.54	4.28		9.42	Gombos	5.40		10.59	7.24
9.28	5.25		10.57	Erdőd	4.15		9.59	6.00
9.44	5.37		11.12	érk. Dálja ^{ind.}	4.00		9.45	5.45

Zombor — Ujvidék 2.³⁰ és 3.⁵¹ — Zombor — Baja 7.⁰⁵ és 4.⁰⁵

NB. Az aláhuzott perczek az este 6 tól reggel 6 óráig terjedő időközt jelzik.

NB. Die unterstrichenen Minuten deuten die Zeit von Abend 6 bis Früh 6 Uhr an.

Personen- und Preis Tarif

auf dem zwischen Apatin und Baja verkehrenden Lokalschiffe Lukács Béla No. III. der Ungarischen Fluss- und See-Aktiengesellschaft.

von APATIN.

Das Schiff verkehrt alle Tage mit Ausnahme Dienstag.

I. Classe	II. Classe	III. Classe	Namen der Station	Bis 5 Kilogr.	Bis 50 Kilogr.	Bis 75 Kilogr.	Bis 100 Kilogr.	Über 100 Kilogr.	Für einen Hund
45 Kr.	30 Kr.	20 Kr.	B. Monostorszegh	25 Kr.	25 Kr.		50 Kr.	100 Kr.	10
70 Kr.	40 Kr.	30 Kr.	Vörösmart	25 Kr.	25 Kr.		50 Kr.	100 Kr.	10
85 Kr.	50 Kr.	35 Kr.	(Battina) Kis-Köszeg	25 Kr.	25 Kr.		50 Kr.	100 Kr.	10
85 Kr.	50 Kr.	35 Kr.	Bezdán	25 Kr.	25 Kr.		50 Kr.	100 Kr.	10
150 Kr.	90 Kr.	60 Kr.	Mohács	50 Kr.	50 Kr.		100 Kr.	200 Kr.	25
180 Kr.	110 Kr.	70 Kr.	Duna-Szekeső	50 Kr.	50 Kr.		100 Kr.	200 Kr.	30
225 Kr.	135 Kr.	90 Kr.	Baja	50 Kr.	50 Kr.		100 Kr.	200 Kr.	35

Fahrordnung.

Änderungen des Fahrplanes vom 27-ten Oktober.

Von Baja nach Apatin — — —	7 ⁰⁰ Uhr Früh	Von Apatin nach Baja — — —	12 ³⁰ Uhr Nachmit.
Szekeső — — —	7 ⁵⁰ " "	B. Monostorseg — — —	1 ⁴⁵ " "
Mohacs — — —	8 ³⁰ " " ank.	Vörösmart — — —	2 ³⁰ " "
Battina — — —	9 ⁰⁰ " " abf.	Kis-Köszeg (Battina) — — —	2 ⁵⁰ " "
Vörösmart — — —	10 ²⁰ " "	Mohacs — — —	4 ⁰⁵ " " ank.
B. Monostorseg — — —	10 ⁴⁰ " "	Szekeső — — —	4 ⁴⁰ " " abf.
Anf. in Apatin — — —	11 ¹⁰ " "	Anf. in Baja — — —	5 ³⁰ " "
	12 ⁰⁰ " Mittag		6 ⁵⁰ " "

Lapkiadótuljdonos Witzmann József.

Szavadill József nyomása Apatin.